

Monumentnummer*: 514969

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82879/141

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haastrecht Krimpenerwaard Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haastrecht Over de ringvaart naar de Gouderakse Tiendweg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Haastrecht	A			2399
Haastrecht	A			2400
Gouderak	C			1428

Omschrijving**

Inleiding

VERKEERSBRUG door IJzergieterij De Prins van Oranje uit Den Haag in 1888 gefabriceerd als ophaalbrug in Traditioneel Ambachtelijke stijl, voor zover gelegen op het grondgebied van de gemeente Vlist. De brug is een van de acht bruggen die in 1888 ter vervanging van oudere bruggen over de ringvaart in de Krimpenerwaard zijn gelegd. Deze ringvaart werd rond 1800 gegraven ten behoeve van de vervening van de Krimpenerwaard en liep vanaf de Stolwijkersluis over Stolwijk, Berkenwoude naar Ouderkerk aan den IJssel. De ringvaart, de Goudse Vliet, werd toen veel gebruikt voor transporten van en naar Rotterdam (turfafvoer en transporten van graanproducten). Deze brug, bij de Gouderakse Tiendweg voor de polder Veerstablok, is identiek aan de Beijerse Brug en de beide bruggen in Stolwijk. Het zijn bruggen van het Hollandse type met een inmiddels schaars geworden gietijzeren hameipoort met halfronde schoren en vakwerk vullingen. De bruggen aan de Berkenwoudse Opweg, de Groenenweg en de Oudelandseweg-Westeinde bij de Molenvliet zijn vervangen door vaste bruggen. De brug bij Koolwijk bestaat niet meer. Sedert het midden van de jaren zeventig wordt de route via de Goudse Vliet niet meer door de beroepsvaart gebruikt. De beweegbare bruggen over de Goudse Vliet zijn toen vastgezet. Het bewegingswerk is verwijderd. N.B. Bescherming betreft het gedeelte dat op grondgebied van gemeente Vlist is gelegen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Enkele ijzeren ophaalbrug van het Hollandse type met een bruggenhoofd van ijsselsteen met hardstenen blokken en een bruggenhoofd van beton. De gietijzeren hameipoort is circa 5 meter hoog en ruim 3 meter breed, wordt verstevigd door twee paar langsschoren en bestaat uit twee hameistijlen met daartussen een hameiregel. De hoeken van de hameipoort en de hameiregel zijn opengewerkt met sierkrulwerk, in de middenvakken van de hameiregel is een verdiept veld aangebracht met het jaar van de vervaardiging, "ANNO 1880". Aan de voet van de hameistijl een meegegoten naamplaat met opschrift "YZERGIETERY DE PRINS VAN ORANJE 's HAGE 1888". De smeedijzeren balans bestaat uit twee hoofdliggers of balanspriemen, gekoppeld door dwarsbalken en diagonaalstaven en een balanskist met ballast. Het houten val steunt op stalen liggers en is door kettingen met de balanspriemen verbonden. De vaarhoogte van de brug bedraagt slechts een paar meter. Brugopgangen met aan weerszijden gietijzeren brugleuningen met geornamenteerde balusters. De brug is voorzien van een handlier als bewegingsmechanisme.

Waardering

De giet- en smeedijzeren ophaalbrug uit 1888 is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een brug van het Hollandse type waarbij de toepassing van gietijzeren hameipoort en smeedijzeren balans een toenmalige technische ontwikkeling weergeeft. De brug is in hoge mate van belang voor het werk van de Haagse ijzergieterij De Prins van Oranje. Tevens is de brug gaaf in hoofdvorm en materiaalgebruik en heeft fraaie gietijzeren ornamenten.

De ophaalbrug is tevens van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde wegens de betekenis van de brug voor de geschiedenis van de infrastructuur aangezien de brug het belang van de Goudse Vliet als vaarweg visualiseert.

De ophaalbrug van het Hollandse type heeft zeldzaamheidswaarde aangezien van dit type in Nederland slechts weinig gebouwd zijn.

De brug is van grote situationele en ensemblewaarde vanwege de inpassing in het landschap en als onderdeel van het ensemble bestaande uit vier identieke ophaalbruggen over hetzelfde vaarwater.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument